

Sygn. akt. I C 1204/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 października 2016 r.

Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący-Sędzia Sądu Rejonowego Radosław Jamroży

Protokolant-sekr. sąd. Wioletta Bartoń

po rozpoznaniu w dniu 28.09.2016 r. w Kędzierzynie-Koźlu

na rozprawie

sprawy z powództwa J. W.

przeciwko Skarbowi Państwa-Aresztowi Śledczemu w K.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej Skarbu Państwa-Aresztu Śledczego w K. na rzecz powoda J. W. kwotę 2 000 zł (słownie złotych: dwa tysiące) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 10.10.2014 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. przyznaje adwokatowi Ł. A. od Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu kwotę 4428 zł, w tym stawka podatku od towarów i usług, tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu;

IV. odstępuje od nakazania ściągnięcia z roszczenia zasądzonego w pkt I opłaty sądowej.

I C 1204/13

UZASADNIENIE

Powód J. W., pozvem skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa-Aresztowi Śledczemu w K., wniósł o zasądzenie kwoty 75 000 zł tytułem zadośćuczynienia z odsetkami od dnia 13.06.2012 r. do dnia zapłaty.

Uzasadniając swoje żądanie J. W. podał, iż dotyczy ono krzywdy związanej z warunkami odbywania kary pozbawienia wolności w Areszcie Śledczym w K., zarzucając przeludnienie, spożywanie posiłków przy WC, brak intymności, zniszczony sprzęt kwaterunkowy, brudne koce, materace, prześcieradła, nieprawidłowy dobór osób na celach, nieszczelne okna i drzwi, nieodpowiednie oświetlenie, insekty w celach, brak ogrzewania.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa. Podniosła, że powód nie odbywał kary w warunkach przeludnienia. J. W. odbywał karę pozbawienia wolności w okresie od 13.06.2012 r. do 20.06.2013 r. w celach nr 320,301,204,301,215. Zdaniem pozwanego sprzęt kwaterunkowy spełniał normy, był wydawany w okresach używalności, łóżka są typu koszarowego, piętrowane do 110 cm lub ustawiane pojedynczo, zaś okres używalności wynosił 20 lat. Ponadto pościel, koce materace wydawane są w okresie używalności, każdy odsadzony ma możliwość wymiany bielizny pościelowej i odzieży co 2 tygodnie, kiedy może także wymienić koce. W dniu przyjęcia osadzonemu jest wydawany komplet materacy, jeśli materace ulegną zniszczeniu są na prośbę osadzonego wymieniane. W

stosunku do osadzonych stosuje się art. 82 kkw, dokonuje się klasyfikacji skazanych, dodatkowo bierze się pod uwagę czy skazany pali wyroby tytoniowe.

Stolarka okienna w celach jest wykonana z drewna w układzie ramowym, dwuszynowa, z podziałem odpowiadającym zabytkowemu charakterowi obiektu, okna są w dobrym stanie technicznym, usytuowane są przy nich nawietrzniki. Cele są wyposażone we właściwe oświetlenie- oświetlane są za pomocą świetlówek jarzeniowych zespolonych o mocy źródła światła 2x 36 w.

Cele są właściwie ogrzewane, temperatura jest regulowana przez system automatyki pogodowej i utrzymywana na stałym poziomie, min. temperatura w okresie grzewczym wynosi 19 stopni C., jeśli osadzeni zgłaszają chłód, to temperaturę się podwyższa, niezależnie od tego w okresie zimowym osadzonym wydaje się dodatkowy koc.

Jeśli w jednostce pojawiają się insekty są one natychmiast niszczone, areszt posiada umowę o (...).

Na rozprawie w dniu 3.11.2014 r. powód jako podstawę żądania wskazał art. 23, 24 oraz 448 kc (k73).

W piśmie z dnia 3.12.2014r. (k 74) zarzucił nadto niewłaściwe usytuowanie dziedzińca spacerowego oraz jego sąsiedztwa (pojemniki na odpady) oraz organizacje spacerów (zbyt mała częstotliwość, przeludnienie) konstrukcje obszaru spacerowego, który był okrążony wysokim murem a od góry okryty kratą.

Ponadto powód zarzucił niewłaściwe wentylowanie cel, zły stan parkietu, nieuszczelność okien. W odniesieniu do natrysków J. W. zarzucił, że była czynna tylko ich połowa, osadzeni musieli kąpać się pod jednym prysznicem we dwóch, w zimnej wodzie, która leciała strumieniem ciągłym (brak siatek rozpraszających). Ponadto zarzucono podawanie w przerwami leków na alergię na wodę. W roku 2004/2005 J. W. chorował na gruźlicę, w marcu 2013 r. miało być wykonane okresowe prześwietlenie płuc, które wykonano ostatecznie w czerwcu 2013r.

W piśmie z dnia 8.12.2014 r. (k 78) strona pozwana podała, że pojemniki na odpady znajdują się w jednakowej odległości od pola spacerowego i sądu. Organizacja spacerów odbywa się z uwzględnieniem wymagań ochronno-obronnych jednostki Służby Więziennej.

Strona podniosła sprzeczność zarzutów powoda, który z jednej strony zarzuca nieuszczelność okien a z drugiej brak wentylacji.

Strona zakwestionowała nieregularne wydawanie leków.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

J. W. w okresie od 10.08.1992 r. do 6.11.1992 r. odbywał karę pozbawienia wolności, następnie od 12.01.1994 r. do 13.01.1994r., od 1.02.1994 r. do 8.02.1994r., od 15.01.1995 r. do 14.02.1995 r., od 14.02.1995 r. do 21.07.1995 r., od 14.12.1995 r. do 16.12.1995 r., od 30.01.1996r. do 31.01.1996r., od 23.07.1996r. do 18.10.1996r., od 4.02.1997 r. do 4.02.1997r., od 22.06.1997r. do 22.06.1997r., od 14.07.1997r. do 16.07.1997 r., od 29.12.1997 r. do 30.12.1997r., od 26.05.1999 r. do 30.04.2001 r., od 13.11.2001r. do 15.11.2001r., od 12.02.2003 r. do 6.05.2003r., od 10.12.2004r. do 30.04.2007r., od 12.12.2007 r. do 21.01.2008 r.

Dowód:

- informacja o pobytach i orzeczeniach k 122-127

Powód w okresie od 1.03.2005 r. do 13.07.2005r. przebywał w Oddziale Chorób Płuc ZOZ ZK nr 2 w Ł. z rozpoznaniem gruźlicy.

Dowód:

- karta informacyjna k 257

J. W. w okresie od 15.09.2008 r. do 16.10.2009 r. był osadzony w Zakładzie Karnym nr (...) w S., od 26.11.2009r. do 13.06.2012r. w Zakładzie Karnym w G.. W tym ostatnim zakładzie przez okres 2 dni przebywał w warunkach przeludnienia od 27.05.2011 r. do 29.05.2011 r.

W dniu 4.03.2011r. w książce zdrowia powoda odnotowano zalecenie: zdjęcie RTG klatki piersiowej. Dnia 7.03.2011r. zdjęcie zostało wykonane, zaś dnia 14.03.2011r. stwierdzono zmiany guzkowo-włókniste po procesie swoistym, poza tym brak zagęszczeń ogniskowych.

Dowód:

- przeglądarka historii rozmieszczenia k 63-64
- przeglądarka historii przeludnienia k 62
- kopia książki zdrowia k 248, 252

W dniu 2.01.2012 r. strona pozwana zawarła umowę z B. L. w przedmiocie opracowania programu zabezpieczenia terenu i budynku Aresztu Śledczego w K. przed szkodnikami i jego realizacji w okresie od 2.01.2012r. do 1.01.2013r.

W wykonaniu umowy wykonano program zabezpieczenia Aresztu Śledczego przed szkodnikami w którym przewidziano czynności związane z karmnikami deratyzacyjnymi, pułapkami żywołownymi, lepowymi, lampami owadobójczymi, pułapkami feromonowymi.

Dowód:

- umowa k 82
- program zabezpieczenia Aresztu Śledczego przed szkodnikami k 99-104

W dniu 2.01.2013 r. strona pozwana zawarła umowę z B. L. w przedmiocie opracowania programu zabezpieczenia terenu i budynku Aresztu Śledczego w K. przed szkodnikami i jego realizacji w okresie od 2.01.2013r. do 1.01.2014r.

Dowód:

- umowa k 83

W wykonaniu przedmiotowych umów raz w miesiącu odbywa się kontrola firmy deratyzacyjnej, zaś czynności przewidziane w umowie są wykonywane. Zdarzało się, że w celi występowała wszawica, wówczas przeprowadzono dezynfekcję. Gdy był stwierdzony świerz b to osoba przyjęta do aresztu u której go stwierdzono trafiła do ambulatorium, zaś gdy stwierdzono go już u osoby osadzonej cela była obejmowana kwarantanną.

Dowód:

- zeznania świadka K. H. e-protokół z dnia 2.02.2015 r. 00:32:40,00:40:10, 00:41:45

Zgodnie z instrukcją z dnia 2.01.2013 r. w sprawie wydawania dla osadzonych środków do utrzymania czystości w celach mieszkalnych w Areszcie Śledczym w K., środki te są wydawane nie później niż 10 dnia miesiąca. W dniu ich wydania kwatermistrz oddziałowy, na podstawie miesięcznych wykazów środków i aktualnego stanu ewidencyjnego w oddziale penitencjarnym, wylicza miesięczne zapotrzebowanie, sporządza dowód magazynowy MW na podstawie którego magazynier wydaje środki czystości z magazynu, kwatermistrz wydaje środki osadzonym w ilościach niezbędnych do utrzymania czystości w celach.

Miesięczny wykaz środków do utrzymania czystości w celach przedstawiał się następująco:

Rodzaj celi	Płyn do mycia naczyń (litr)	Płyn do podłogi (litr)	Płyn do WC (szt.)	Proszek do sanitariatów (kg)	Płyn do szyb (szt.)
2 osobowa	0,23	0,30	0,5	0,30	0,5
4 osobowa	0,47	0,60	0,5	0,60	0,5
5 osobowa	0,58	0,80	0,5	0,80	0,5
6 osobowa	0,70	1,00	0,5	1,00	0,5
9 osobowa	1,02	1,50	0,5	1,50	0,5

Dowód:

- instrukcja i tabela k 115

W okresie pobytu powoda z Areszcie Śledczym w K. środki czystości wydawano co miesiąc na oddział.

Dowód:

- druki Magazyn wyda k 116-121

Powód w dniu przyjęcia do Aresztu Śledczego w K. pobrał bluzę, spodnie, 2 koce, 2 prześcieradła, 2 ręczniki, poduszkę, poszewkę, ścierkę do naczyń, miskę talerz, kubek, widelec, nóż, łyżkę, koszulkę gimnastyczną. Odmówił pobrania piżamy, koszuli więziennej i trzewików.

Dowody:

- notatka k 181,

- karta rzeczy osadzonego k 182

J. W. w okresie od 13.06.2012 r. do 20.06.2013 r. obywał karę pozbawienia wolności w Areszcie Śledczym w K. w następujących celach:

okres	Cela	Metraż /pojemność	Liczba przebywających
13.06.2012-29.08.2012	320	13,2 m ² /4 os	6 os rotacyjnie
29.08.2012-17.09.2012	301	29,85 m ² /9 os	10 os rotacyjnie

5.11.2012-10.05.2013			
17.09.2012-5.11.2012	204	15,04 m ² /5 os	3 os rotacyjnie
10.05.2013-20.06.2013	215	13,59 m ² / 4 os	4 os rotacyjnie

W największych celach 301 i 204 liczba osadzonych wraz z powodem wynosiła odpowiednio 9 i 5 osób.

Dowód:

- pismo Aresztu Śledczego w K. k 43
- przeglądarka historii rozmieszczenia k 63
- zeznania świadka P. C. (1) k 169
- przesłuchanie powoda e-protokół z dnia 14.07.2016 r. SR Brzeg I Cps 34/16 00:07:08

W okresie pobytu w wym. Areszcie Śledczym powód korzystał ze świadczeń medycznych dnia 13.11.2012 r., 4.12.2012r., 1.02.2013 r., 5.02.2013 r., 5.02.2013 r. (odnotowano wówczas, iż domagał się leku (...), poinformowano go, iż brak jest takiego leku na stanie), w dniu 1.03.2013 r. (odnotowano, iż lek nie pomaga i odnotowano do zamówienia lek T.), w dniu 12.03.2013 r., 6.05.2013 r., 28.05.2013 r. Powyższe było związane z alergią na wodę na którą cierpiał J. W..

Dowód:

- książka zdrowia powoda k 259-261
- przesłuchanie powoda e-protokół z dnia 14.07.2016 r. SR Brzeg I Cps 34/16 00:13:10, 00:15:00

W okresie pobytu J. W. w Areszcie Śledczym w K. cele mieszkalne były wyposażone w sprzęt kwaterunkowy w postaci szczotki klozetowej, wiadra, zmiotki, szufelki oraz miski, łóżek koszarowych piętrowych do 110 cm oraz ustawianych pojedynczo do wysokości 40 cm nad podłożem. Ponadto w celach były stoły duże i małe. Wszystkie łóżka mieszczą się w przedziale 20 lat. Dokonywane były kontrole cel według harmonogramów raz w miesiącu, w czasie których kontrolowany jest stan sprzętu kwaterunkowego, między innymi łóżek. Poza tym kontrole były na bieżąco gdy były informacje o uszkodzonym sprzęcie- np. wymieniane świetlówki. Skutkiem tego uszkodzony sprzęt był wymieniany na bieżąco.

Zdarzały się do wymiany łóżka przed upływem okresu 20 lat, wówczas były wymieniane na inne używane, w dobrym stanie.

W przypadku zabrudzenia materacy były one wymieniane.

WC znajdujące się w celach było oddzielone płytą, bez drzwi, zamiast których była zasłona. Płyta była do wysokości około 1,5 m, w pozycji stojącej, osoba korzystająca z toalety była widoczna. Osadzeni skarżyli się na fetor.

Powód mierzy 187 cm wzrostu, w czasie korzystania z toalety kolanami dotykał płyty. Powód narzekał na stan toalet.

Dowód:

- notatka k 64

- zeznania świadka K. H. e-protokół z dnia 2.02.2015 r. 00:30:10, 00:35:50, 00:36:40, 00:35:10, 00:37:00, 00:43:00-00:44:50, 00:52:30, 00:52:50

- zeznania świadka S. D. e-protokół z dnia 30.03.2015 r. 00:15:40

- zeznania świadka K. S. e-protokół z dnia 31.07.2015 r. SR Kłodzko k 207, 00:04:16

- przesłuchanie powoda e-protokół z dnia 14.07.2016 r. SR Brzeg I Cps 34/16 00:18:05

- zeznania świadka J. C. k 170

W okresie pobytu J. W. w Areszcie Śledczym w K. w czasie przygotowywania posiłków nie przekraczano 5% nadwyżek produkcyjnych. Odpady pakowano w worki foliowe a następnie wyrzucano do zamykanego kontenera na placu manewrowym, którego wywóz odbywał się nie rzadziej niż raz na 2 tygodnie. Kontener posadowiony był ponad 40 metrów od budynku w którym są cele.

Dowód:

- notatka k 174

W dniu 17.10.2014r. na stanie Aresztu znajdowało się 188 kompletów materacy, 384 sztuk koców, 999 sztuk prześcieradeł. Zgodnie z zarządzeniem Dyrektora z dnia 20.08.2014r. każdy osadzony miał możliwość wymiany bielizny pościelowej i odzieży co 2 tygodnie we wtorki, oraz , na żądanie, koców.

Po każdej wymianie bielizna i koce są przekazywane do pralni centralnej przy ZK nr (...) w S..

W pozostałe dni gdy jest taka potrzeba – rzeczy są wymieniane. Także gdy osadzeni korzystali z łaźni we wtorki i piątki- mieli możliwość wymiany ręczników, ścierek, prześcieradeł.

Osadzeni korzystali z łaźni raz na tydzień. Kąpiel trwała od 5 do 7 minut, nie wszystkie były sprawne, jednorazowo do kąpeli szło więcej osób niż liczba sprawnych natrysków, zdarzało się, że 2 osoby musiały na korzystać z jednego prysznicza.

Dowody:

- notatka k 65

- zeznania świadka T. P. e-protokół z dnia 30.03.2015 r. od 00:20:15 do 00:22:05

- zeznania świadka P. C. (2) k 169

- zeznania świadka J. C. k 170

Po przyjęciu skazanych dokonuje się ich klasyfikacji, poprzedzonej badaniami osobopoznawczymi. Bierze się pod uwagę względy wychowawcze, oraz dodatkowo fakt palenia wyrobów tytoniowych. Powód został zakwalifikowany do grupy (...) (ZK zamknięty).

Materace oraz pościel do celi są wydawane czyste, materac mógł być w chwili wydania osadzonemu używane, lecz nie był brudny czy zniszczony.

Dowód:

- notatka k 66

- zeznania świadka W. K. e-protokół z dnia 30.03.2015 r. 00:33:33

- zeznania świadka K. H. e-protokół z dnia 2.02.2015 r. 00:30:50,

Stolarka okienna w celach pochodzi z okresu międzywojennego, wykonana jest z drewna, dwuszybowa, z podziałem odpowiadającym zabytkowemu charakterowi budynku, okna dzielą się na 2 elementy uchylne, przy oknach usytuowane są nawietrzniki podokienne służące do doprowadzania powietrza z zewnątrz. Osadzeni mogą wietrzyć cele w dowolnej chwili

Oświetlenie cel składa się świetlówek jarzeniowych zespolonych o mocy źródeł 2x36 W. Temperatura regulowana jest przez system automatyki pogodowej i utrzymywana na stałym poziomie. Minimalna temperatura utrzymywana w celach w okresie grzewczym wynosi 19 st. C., zaś w ciągu dnia 20-21 stopni. System ten ogrzewa wszystkie pomieszczenia aresztu, za wyjątkiem pomieszczenia przy bramie wejściowej.

Dowód:

- notatka k 67

- zeznania świadka K. H. e-protokół z dnia 2.02.2015 r. 00:26:50, 00:27:25, 00:28:38, 00:29:01,00:31:55,

Na terenie aresztu znajdowały się dwa place spacerowe- odizolowane od pasa ochronnego przegrodą z blachy, która zamyka place z 3 stron, z jednej strony oraz u góry znajdowała się siatka. Jeden z placów był wielkości 67 m² , drugi 47 m².

Na placu spacerowym brak pojemnika na odpady, zamykane pojemniki znajdują się w odległości 15-20 metrów oraz około 30 metrów.

Spacery odbywały się z podziałem na grupy przy zachowaniu następującej kwalifikacji:

- pierwszy raz karani,

- karani w warunkach powrotu do przestępstwa

- tymczasowo aresztowani.

W ramach tego podziału tworzone grupy składające się z osadzonych z 4-5 cel, maksymalnie 15-20 osób.

Dowód:

- zeznania świadka K. H. e-protokół z dnia 2.02.2015 r. 00:45:30,

- zeznania świadka A. C. e-protokół z dnia 30.03.2015 r. 00:30:10,od 00:43:07 do 00:44:00, 00:45:00, od 00:45:50 do 00:46:40

- zeznania świadka K. S. e-protokół z dnia 31.07.2015 r. SR Kłodzko k 207, 00:06:30, 00:06:50

- przesłuchanie powoda e-protokół z dnia 14.07.2016 r. SR Brzeg I Cps 34/16 od 00:03:20 do 00:05:05

Zgodnie z harmonogramem prac z kwietnia 2012r. w Areszcie Śledczym w K. przewidziano następujące prace remontowe;

Cela	Opis prac	Termin wykonania
------	-----------	------------------

216	<ol style="list-style-type: none"> 1. wykonanie kącika sanitarnego z betonu wraz z montażem drzwi, 2. zerwanie uszkodzonej podłogi z klepki parkietowej, 3. wylanie posadzki wraz z pomalowaniem 4. wykonanie w kącikach sanitarnych instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej 5. malowanie ścian 	23.04.2012r. do 17.05.2012r.
201	<ol style="list-style-type: none"> 1. wykonanie kącika sanitarnego z betonu wraz z montażem drzwi, 2. zerwanie uszkodzonej podłogi z klepki parkietowej, 3. wylanie posadzki wraz z pomalowaniem 4. wykonanie w kącikach sanitarnych instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej 5. malowanie ścian 	2.07.2012 do 19.07.2012r.
203	<ol style="list-style-type: none"> 1. wykonanie kącika sanitarnego z betonu wraz z montażem drzwi, 2. zerwanie uszkodzonej podłogi z klepki parkietowej, 3. wylanie posadzki wraz z pomalowaniem 4. wykonanie w kącikach sanitarnych instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej 5. malowanie ścian 	20.07.2012 do 9.08.2012 r.
202	<ol style="list-style-type: none"> 1. wykonanie kącika sanitarnego z betonu wraz z montażem drzwi, 2. zerwanie uszkodzonej podłogi z klepki parkietowej, 	10.08.2012 do 30.08.2012

	<p>3. wylanie posadzki wraz z pomalowaniem</p> <p>4. wykonanie w kącikach sanitarnych instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej</p> <p>5. malowanie ścian</p>	
--	--	--

Dowód:

- harmonogram prac k 95

Zgodnie z harmonogramem prac z sierpnia 2012r. w Areszcie Śledczym w K. przewidziano następujące prace remontowe;

Cela	Opis prac	Termin wykonania
200	<p>1. wykonanie kącika sanitarnego z betonu wraz z montażem drzwi,</p> <p>2. zerwanie uszkodzonej podłogi z klepki parkietowej,</p> <p>3. wylanie posadzki wraz z pomalowaniem</p> <p>4. wykonanie w kącikach sanitarnych instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej</p> <p>5. malowanie ścian</p>	3.09.2012r. do 20.09.2012r.
219	<p>1. wykonanie kącika sanitarnego z betonu wraz z montażem drzwi,</p> <p>2. zerwanie uszkodzonej podłogi z klepki parkietowej,</p> <p>3. wylanie posadzki wraz z pomalowaniem</p> <p>4. wykonanie w kącikach sanitarnych instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej</p> <p>5. malowanie ścian</p>	21.09.2012 do 11.10.2012r.

205	1. wykonanie kącika sanitarnego z betonu wraz z montażem drzwi, 2. zerwanie uszkodzonej podłogi z klepki parkietowej, 3. wylanie posadzki wraz z pomalowaniem 4. wykonanie w kącikach sanitarnych instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej 5. malowanie ścian	12.10.2012 do 1.11.2012 r.
-----	---	----------------------------

Dowód:

- harmonogram prac k 96

Zgodnie z harmonogramem prac z 11 października 2012r. w Areszcie Śledczym w K. przewidziano następujące prace remontowe;

Cela	Opis prac	Termin wykonania
212	1. wykonanie kącika sanitarnego z betonu wraz z montażem drzwi, 2. zerwanie uszkodzonej podłogi z klepki parkietowej, 3. wylanie posadzki wraz z pomalowaniem 4. wykonanie w kącikach sanitarnych instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej 5. malowanie ścian	2.11.2012r. do 22.11.2012r.
213	1. wykonanie kącika sanitarnego z betonu wraz z montażem drzwi, 2. zerwanie uszkodzonej podłogi z klepki parkietowej, 3. wylanie posadzki wraz z pomalowaniem	23.11.2012 do 14.12.2012r.

	<p>4. wykonanie w kącikach sanitarnych instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej</p> <p>5. malowanie ścian</p>	
--	---	--

Dowód:

- harmonogram prac k 97

Zgodnie z harmonogramem prac z 13 czerwca 2013r. w Areszcie Śledczym w K. przewidziano następujące prace remontowe;

Cela	Opis prac	Termin wykonania
301	<p>1. wykonanie kącika sanitarnego z betonu wraz z montażem drzwi,</p> <p>2. zerwanie uszkodzonej podłogi z klepki parkietowej,</p> <p>3. wylanie posadzki wraz z pomalowaniem</p> <p>4. wykonanie w kącikach sanitarnych instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej</p> <p>5. malowanie ścian</p>	27.06.2013r. do 29.07.2013r.
300	<p>1. wykonanie kącika sanitarnego z betonu wraz z montażem drzwi,</p> <p>2. zerwanie uszkodzonej podłogi z klepki parkietowej,</p> <p>3. wylanie posadzki wraz z pomalowaniem</p> <p>4. wykonanie w kącikach sanitarnych instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej</p> <p>5. malowanie ścian</p>	30.07.2013 do 19.08.2013r.
302	<p>1. wykonanie kącika sanitarnego z betonu wraz z montażem drzwi,</p>	20.08.2013 do 9.09.2013 r.

	<p>2. zerwanie uszkodzonej podłogi z klepki parkietowej,</p> <p>3. wylanie posadzki wraz z pomalowaniem</p> <p>4. wykonanie w kącikach sanitarnych instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej</p> <p>5. malowanie ścian</p>	
303	<p>1. wykonanie kącika sanitarnego z betonu wraz z montażem drzwi,</p> <p>2. zerwanie uszkodzonej podłogi z klepki parkietowej,</p> <p>3. wylanie posadzki wraz z pomalowaniem</p> <p>4. wykonanie w kącikach sanitarnych instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej</p> <p>5. malowanie ścian</p>	19.09.2013 do 30.09.2013
304	<p>1. wykonanie kącika sanitarnego z betonu wraz z montażem drzwi,</p> <p>2. zerwanie uszkodzonej podłogi z klepki parkietowej,</p> <p>3. wylanie posadzki wraz z pomalowaniem</p> <p>4. wykonanie w kącikach sanitarnych instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej</p> <p>5. malowanie ścian</p>	1.10.2013 do 21.10.2013
306	<p>1. wykonanie kącika sanitarnego z betonu wraz z montażem drzwi,</p> <p>2. zerwanie uszkodzonej podłogi z klepki parkietowej,</p> <p>3. wylanie posadzki wraz z pomalowaniem</p>	22.10.2013 do 12.11.2013

	<p>4. wykonanie w kącikach sanitarnych instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej</p> <p>5. malowanie ścian</p>	
307	<p>1. wykonanie kącika sanitarnego z betonu wraz z montażem drzwi,</p> <p>2. zerwanie uszkodzonej podłogi z klepki parkietowej,</p> <p>3. wylanie posadzki wraz z pomalowaniem</p> <p>4. wykonanie w kącikach sanitarnych instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej</p> <p>5. malowanie ścian</p>	13.11.2013 do 30.11.2013

Dowód:

- harmonogram prac k 94

Zgodnie z harmonogramem prac z 30 sierpnia 2013r. w Areszcie Śledczym w K. przewidziano następujące prace remontowe;

Cela	Opis prac	Termin wykonania
303	<p>1. wykonanie kącika sanitarnego z betonu wraz z montażem drzwi,</p> <p>2. zerwanie uszkodzonej podłogi z klepki parkietowej,</p> <p>3. wylanie posadzki wraz z pomalowaniem</p> <p>4. wykonanie w kącikach sanitarnych instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej</p> <p>5. malowanie ścian</p>	10.09.2013r. do 23.09.2013r.
304	<p>1. wykonanie kącika sanitarnego z betonu wraz z montażem drzwi,</p>	24.09.2013 do 7.10.2013r.

	<p>2. zerwanie uszkodzonej podłogi z klepki parkietowej,</p> <p>3. wylanie posadzki wraz z pomalowaniem</p> <p>4. wykonanie w kącikach sanitarnych instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej</p> <p>5. malowanie ścian</p>	
320	<p>1. wykonanie kącika sanitarnego z betonu wraz z montażem drzwi,</p> <p>2. zerwanie uszkodzonej podłogi z klepki parkietowej,</p> <p>3. wylanie posadzki wraz z pomalowaniem</p> <p>4. wykonanie w kącikach sanitarnych instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej</p> <p>5. malowanie ścian</p>	8.10.2013 do 21.10.2013 r.
319	<p>1. wykonanie kącika sanitarnego z betonu wraz z montażem drzwi,</p> <p>2. zerwanie uszkodzonej podłogi z klepki parkietowej,</p> <p>3. wylanie posadzki wraz z pomalowaniem</p> <p>4. wykonanie w kącikach sanitarnych instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej</p> <p>5. malowanie ścian</p>	22.10.2013 do 4.11.2013
318	<p>1. wykonanie kącika sanitarnego z betonu wraz z montażem drzwi,</p> <p>2. zerwanie uszkodzonej podłogi z klepki parkietowej,</p> <p>3. wylanie posadzki wraz z pomalowaniem</p>	5.11.2013 do 19.11.2013

	<p>4. wykonanie w kącikach sanitarnych instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej</p> <p>5. malowanie ścian</p>	
317	<p>1. wykonanie kącika sanitarnego z betonu wraz z montażem drzwi,</p> <p>2. zerwanie uszkodzonej podłogi z klepki parkietowej,</p> <p>3. wylanie posadzki wraz z pomalowaniem</p> <p>4. wykonanie w kącikach sanitarnych instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej</p> <p>5. malowanie ścian</p>	20.11.2013 do 3.12.2013
316	<p>1. wykonanie kącika sanitarnego z betonu wraz z montażem drzwi,</p> <p>2. zerwanie uszkodzonej podłogi z klepki parkietowej,</p> <p>3. wylanie posadzki wraz z pomalowaniem</p> <p>4. wykonanie w kącikach sanitarnych instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej</p> <p>5. malowanie ścian</p>	4.12.2013 do 16.12.2013
315	<p>1. wykonanie kącika sanitarnego z betonu wraz z montażem drzwi,</p> <p>2. zerwanie uszkodzonej podłogi z klepki parkietowej,</p> <p>3. wylanie posadzki wraz z pomalowaniem</p> <p>4. wykonanie w kącikach sanitarnych instalacji elektrycznej oraz wentylacyjnej</p> <p>5. malowanie ścian</p>	17.12.2013 do 31.12.2013

Dowód:

- harmonogram prac k 92-93

Powyższe prace zostały wykonane w latach 2012-2014.

Żadna z cel w których przebywał powód, w okresie jego osadzenia nie była wyremontowana.

Dowód:

- zeznania świadka K. H. e-protokół z dnia 2.02.2015 r. 00:43:00-00:44:50,

- przesłuchanie powoda e-protokół z dnia 14.07.2016 r. SR Brzeg I Cps 34/16 od 00:06:50

W okresie osadzenia powoda zajęcia kulturalno-oświatowe z osadzonymi odbywały się zgodnie z grafikami, w świetlicach jednostki. Obejmowały one pogadanki, konkursy, zawody, była prowadzona grupa AA, regularne kontakty z duchownymi różnych wyznań. Zapewniony był dostęp do prasy i TV w świetlicach.

Powód uczestniczył aktywnie w tej działalności zajmując pierwsze miejsce w zawodach tenisa stołowego.

Areszt dysponuje księgozbiorem wielkości ok. 5 000 pozycji.

Dowód:

- zeznania świadka W. K. e-protokół z dnia 30.03.2015 r. od 00:30:52 do 00:32:54,00:33:59, 00:36:35, 00:30:00,00:35:21

W dniach 28.06.2012 r., 29.05.2013r., 8.10.2013r., dokonywano likwidacji składników majątku ruchomego powierzonego do użytkowania w Areszcie Śledczym w K., w tym wyposażenia osadzonych w postaci butów, odzieży, kubków, pościeli, ręczników ,ścierek, sprzętu stołowego, kuchennego, kwaterunkowego i gospodarczego.

Dowody:

- protokoły likwidacji k 175-180

W dniu 25.02.2013 r. wychowawca przeprowadził rozmowę z powodem, który podał, iż z osadzenia i doboru osadzonych w celi jest zadowolony.

Dowód:

- notatka k 241

W dniu 20.06.2013 r. przed transportem powoda do Zakładu Karnego w K. odnotowano, iż nie zgłaszał on żadnych próśb i skarg.

Dowód:

- notatka k 246

W okresie od 20.06.2013r . do 2.07.2013r. powód przebywał w Zakładzie Karnym w K. zaś od dnia 2.07.2013r. odbywa karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w B.. W dniu 26.03.2013 r. wykonano powodowi badanie RTG klatki piersiowej , w którym stwierdzono brak zagęszczeń ogniskowych.

Dowód:

- przeglądarka historii rozmieszczenia k 63

- książka zdrowia powoda k 251

W dniu 2.01.2014 r. strona pozwana zawarła umowę z B. L. w przedmiocie opracowania programu zabezpieczenia terenu i budynku Aresztu Śledczego w K. przed szkodnikami i jego realizacji w okresie od 2.01.2014r. do 1.01.2015r.

Dowód:

- umowa k 69-70

Pismem dnia 20.01.2014 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w K. poinformował powoda, iż rozstrzygnięcie problemu złego stanu technicznego i braku atestów na sprzęt kwaterunkowy w Areszcie Śledczym w K., nie leży w kompetencjach przedmiotowego organu.

Dowód:

- pismo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w K. k 37

W dniu 24.04.2015 r. wykonano powodowi badanie RTG klatki piersiowej w którym stwierdzono stan po tbc, poza tym nie stwierdzono zmian.

Dowód:

- książka zdrowia powoda k 249-250

Sąd zważył co następuje.

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w nieznacznym zakresie.

Uzasadnienie twierdzeń powoda wskazuje, iż domagał się on zadośćuczynienia za krzywdę wynikającą z naruszenia dóbr osobistych w związku z warunkami w których odbywał karę pozbawienia wolności w Areszcie Śledczym w K.. Jak słusznie wskazał pełnomocnik powoda – podstawy materialnoprawej żądania pozwu należy poszukiwać w treści art. 448 w zw. z art. 24 kc, zgodnie z którym w przypadku naruszenia dóbr osobistych można skutecznie konstruować roszczenie o zadośćuczynienie pieniężne za doznana krzywdę. W przypadku gdy naruszenie dóbr osobistych miało nastąpić w związku z wykonywaniem władzy publicznej- tak jak to ma miejsce w przedmiotowej sprawie- przesłanką odpowiedzialności Skarbu Państwa jest jedynie bezprawność , albowiem zgodnie ze standardami konstytucyjnymi, nie można uzależniać odpowiedzialności cywilnej za szkodę wyrządzoną wykonywaniem władzy publicznej z winą funkcjonariusza (vide: art. 77 ust. 1 Konstytucji RP oraz Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2001 r. SK 18/00). Bez wątpienia jako podstawy prawnej roszczenia powoda należy także poszukiwać w treści art. 3 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, regulującym zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania.

W realiach przedmiotowej sprawy przesłanka odpowiedzialności strony pozwanej za krzywdę powoda sprowadzała się do ustalenia, iż w okresie odbywania kary pozbawienia wolności w jednostce organizacyjnej Skarbu Państwa-Areszcie Śledczym w K. doszło do bezprawnych naruszeń dóbr osobistych powoda polegających na niehumanitarnym lub poniżającym traktowaniu w związku z warunkami odbywania kary izolacyjnej. Innymi słowy czy doszło do naruszenia dóbr osobistych w postaci prawa do godnego odbywania kary pozbawienia wolności. Jednakże należy zaznaczyć, iż powód nie miał obowiązku wykazywać przesłanki bezprawności albowiem do roszczeń przewidzianych w art. 448 kc stosuje się konstrukcję z art. 24 kc zgodnie z którym ciężar wykazania braku bezprawności naruszenia dóbr osobistych spoczywa na sprawcy naruszenia. Na taką wykładnię rozkładu ciężaru dowodu wskazał Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 14.01.2015 r. V ACa 492/14, który w uzasadnieniu orzeczenia wyjaśnił, iż w sprawie dotyczącej zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w postaci prawa do godnego odbywania kary pozbawienia wolności

powód ma obowiązek wykazać, że odbywał karę pozbawienia wolności w określonych warunkach, zaś ciężar dowodu, iż warunki w zakładzie karnym odpowiadały obowiązującym normom i na skutek tych warunków nie doszło do naruszenia dóbr osobistych spoczywa na pozwanym Skarbie Państwa.

W odniesieniu do zarzutów J. W. należy zważyć co następuje.

1. Przeludnienie (k1/2).

W przedmiotowym zakresie powód jedynie wskazał w uzasadnieniu pozwu, iż miało miejsce przeludnienie w celach w których przebywał, zaś w piśmie pełnomocnika z dnia 3.12.2014 r. zarzut ten nie został rozwinięty ani w żaden sposób uzasadniony. Niemniej należało mieć na uwadze, iż zgodnie z zasadami z art. 110 § 2 kkw (w brzmieniu obowiązującym od 6.12.2009 r.), powierzchnia w celi mieszkalnej, przypadająca na skazanego, wynosi min. 3 m². Wyjątki od tej zasady uregulowane są w art. 110 § 2a-2b kkw. W szczególności w art. 110 § 2b kkw, lecz jak wynika z § 2d - 2f art. 110 kkw, w takim przypadku niezbędne jest wydanie decyzji dyrektora zakładu karnego w której należy określić czas oraz przyczyny umieszczenia skazanego w warunkach, w których powierzchnia w celi mieszkalnej przypadająca na skazanego wynosi mniej niż 3 m², a także oznaczyć termin, do którego skazany ma w tych warunkach przebywać. Decyzja taka może być przedmiotem skargi do sądu penitencjarnego.

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 marca 2012 r. V CSK 85/11: „Datę 6 grudnia 2009 r., tj. wejścia w życie ustawy nowelizującej art. 110 k.k.w. należy potraktować jako cezurę czasową, od której należy zmienić podejście do oceny kwestii przeludnienia w polskich zakładach karnych. (...) jako zasadę można przyjąć, że jeżeli obecnie doszło - z uchybieniem art. 110 § 2 k.k.w. - do naruszenia dopuszczalnej ustawowo normy powierzchniowej na jednego skazanego, to tym samym mogło to doprowadzić w sposób samoistny do naruszenia jego dóbr osobistych. W takim zaś razie - co do zasady - nie ma teraz konieczności wykazywania innych czynników, które uwzględniane dopiero kumulatywnie z faktem przebywania w celi o powierzchni poniżej 3m² w okresie jednorazowo ponad 14 dni, a łącznie ponad 28 dni dawały by skazanemu podstawę do wystąpienia z roszczeniem o ochronę dóbr osobistych”. Innymi słowy uwzględnienie roszczenia o zadośćuczynienie może nastąpić już tylko w przypadku wystąpienia przeludnienia z naruszeniem art. 110 kkw.

Przenosząc to na okoliczności przedmiotowej sprawy oraz mając na uwadze rozkład ciężaru dowodu wskazany w cytowanym wyżej wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 14.01.2015 r. V ACa 492/14, powód J. W. powinien był wykazać liczbę osób osadzonych wraz z nim w poszczególnych celach Aresztu Śledczego w K., zaś pozwany Skarb Państwa miał obowiązek udowodnić, iż każdorazowe zagęszczenie nie powodowało przekroczenia normy z art. 110 § 2 kkw lub wyjątkowo zachodziły podstawy do zastosowania art. 110 § 2 a - 2b kkw.

Materiał dowody sprawy nie pozwolił zatem na uznanie, by powód odbywał karę w warunkach przeludnienia z naruszeniem art. 110 kkw.

Świadek P. C. (1) zeznał jedynie w tym zakresie, iż przebywał w kilku celach różnej wielkości. W celach tych było czterech osadzonych ale zdarzało się także dziewięciu. Według relacji świadka powierzchnia największej wynosiła około 25 m², tam było 9 osób i było ciasno. Jak relacjonował świadek w tej celi przebywał wraz z powodem (k 169).

Również świadek J. C. zeznał o osadzeniu z powodem w celi dla 9 osób (k 170). Świadek podał, że nie pamięta jaka była powierzchnia tej celi, ale w jego ocenie na dziewięć osób była ona zbyt mała.

Kolejny świadek K. S., który jak relacjonował, przebywał z powodem w celi cztero- i ośmioosobowej, zeznał wprost, iż nie przebywał w warunkach przeludnienia (e-protokół SR Kłodzko z dnia 31.07.2015 r. 00:01:41-00:10:30. K 207).

Nawet sam powód podając zagęszczenie w największych celach 301 i 204 określił je na 9 i 5 osób (vide: e-protokół z dnia 14.07.2016 r. SR Brzeg I Cps 34/16 00:07:08).

Reasumując, na podstawie dowodów zaferowanych sądowi przez powoda w postaci zeznań świadków, można jedynie stwierdzić, iż ten przebywał w celach od cztero- do dziewięcioosobowych. Żaden ze świadków nie potwierdził by nawet w celi dla 9 osób, w okresie w którym przebywał J. W., było osadzonych co najmniej 10 osób. Wręcz przeciwnie, świadek K. S. wprost stwierdził, iż nie odbywał kary w warunkach przeludnienia. Oceny tej nie zmienia subiektywne odczucie świadków J. C. i P. C. (1) jakoby celi dziewięcioosobowa była zbyt ciasna. Także ocena świadka P. C. (1) jej powierzchni na około 25 m² nie może być podstawą kategoriycznych ustaleń w tym zakresie, choćby dlatego iż sam świadek nie określił powierzchni precyzyjnie zaś sformułowanie „około 25 m²” może potwierdzać wielkość celi wskazaną w przedłożonym przez powoda, adresowanym do niego piśmie Aresztu Śledczego w K., w którym podano, że w celi dziewięcioosobowej o powierzchni 29,85 m², przebywał w okresie od 29.08.2012-17.09.2012 oraz 5.11.2012-10.05.2013 r.

Należy nadmienić, iż z dowodu tego wynikają powierzchnie wszystkich cel w których przebywał J. W. i przedstawiają się one w następujący sposób:

okres	Cela	Metraż /pojemność
13.06.2012-29.08.2012	320	13,2 m ² /4 os
29.08.2012-17.09.2012 5.11.2012-10.05.2013	301	29,85 m ² /9 os
17.09.2012-5.11.2012	204	15,04 m ² /5 os
10.05.2013-20.06.2013	215	13,59 m ² / 4 os

J. W. dołączając przedmiotowy dokument do swojego pisma (k42,43), nie kwestionował danych z niego wynikających, zaś ten, wraz z zeznaniami świadków nie potwierdza by przebywał on w którejkolwiek celi w warunkach stanowiących naruszenie art. 110 § 2 kkw. Natomiast jak wynika z przeglądarki historii przeludnienia (k 62) ostatni raz w warunkach przeludnienia przebywał w innym zakładzie karnym.

Dodatkowo należy wskazać, iż jakkolwiek zeznający świadkowie – funkcjonariusze SW potwierdzali możliwość wystąpienia przeludnienia w Areszcie Śledczym w K., lecz żaden nie odniósł tego do powoda, nadto było to zjawisko nie trwające dłużej niż 14 dni.

Reasumując zarzut jest niezasadny.

2. Stan sanitariatów w celach (k1/2).

Zarzuty te sprowadzają się do standardów kąpoków sanitarnych panujących w celach w okresie osadzenia powoda.

Zdaniem sądu, w przedmiotowym zakresie doszło do naruszenia art. 3 Konwencji, a co za tym idzie, do naruszenia dóbr osobistych powoda w postaci prawa do godnych warunków odbywania kary pozbawienia wolności, w tym poszanowania intymności w trakcie korzystania z kąpoków.

Zgodnie z art. 110 § 2 kkw cele winne być wyposażone w sprzęt zapewniający odpowiednie warunki higieny.

Jak wynika z materiału dowodowego, toalety znajdujące się w celach były oddzielone płytą, bez drzwi, zamiast których była przesłona. Płyta była do wysokości około 1,5 m, osoba korzystająca z toalety w pozycji stojącej była widoczna. Osadzeni skarżyli się na fetor w tym powód który narzekał na stan toalet (vide: zeznania świadka K. H. e-protokół z dnia 2.02.2015 r., 00:52:50, zeznania świadka S. D. e-protokół z dnia 30.03.2015 r. 00:15:40, zeznania świadka K. S. e-protokół z dnia 31.07.2015 r. SR Kłodzko k 207, 00:04:16, przesłuchanie powoda e-protokół z dnia 14.07.2016 r. SR Brzeg I Cps 34/16 00:18:05, zeznania świadka J. C. k 170).

Świadek K. H. zeznał, że wszystkie cele teraz są po modernizacji która została przeprowadzona sukcesywnie w latach 2012-2014 i każda ma zbudowany kącik sanitarny który jest wyizolowane (e-protokół z dnia 2.02.2015 r., od 00:43:00 do 00:44:50).

Nie ulega wątpliwości, iż w takich warunkach relacjonowany przez świadków fetor jest wiarygodny, zaś znaczny stopień uciążliwości w przypadku powoda wynikał z faktu, iż w całym okresie pobytu, choć pokrywał się on z prowadzonymi remontami cel- przebywał jedynie w wieloosobowych celach nieremontowanych (vide: - harmonogramy prac k 92-97).

Zaniechanie osadzenia J. W. w celi wyremontowanej wynika z zestawienia harmonogramu prac remontowych oraz cel w których przebywał, które przedstawia się następująco:

Okres osadzenia	Cela	Remont wg harmonogramu
13.06.2012-29.08.2012	320	10.2013 k 92
29.08.2012-17.09.2012 5.11.2012-10.05.2013	301	07-08.2013 k 95
17.09.2012-5.11.2012	204	Brak w harmonogramie
10.05.2013-20.06.2013	215	Brak w harmonogramie

Mając to na uwadze, w ocenie sądu doszło do bezprawnego naruszenia dóbr osobistych powoda w związku z standardem toalet.

Powód, choć co wyżej wskazano, był osadzony gdy prowadzono już prace remontowe- cały czas przebywał w celach sprzed remontu. Najmniejsza cela była czteroosobowa, zaś w największej- dziewięcioosobowej celi nr 301- przebywał dwukrotnie przez okres prawie siedmiu miesięcy, w tym nieprzerwanie przez ponad 6 miesięcy (od 5.11.2012 do 10.05.2013).

Jakkolwiek z formalnego punktu widzenia nawet w największej celi nie doszło do przeludnienia, to w kontekście art. 3 Konwencji oraz wymogu odpowiednich warunków higieny z art. 110 § 2 kkw nie można nie dostrzegać nadmiernej uciążliwości w trakcie pobytu w celi wieloosobowej bez odizolowanego WC w porównaniu do pobytu w celi małej, np. jednoosobowej. Sąd stoi na stanowisku, iż samo założenie polegające na pobycie 9 osadzonych w celi z brakiem odizolowanego WC, dodatkowo w sytuacji w której spożywanie posiłków nie następuje poza celą, przekracza dopuszczalny rozmiar uciążliwości związanych z odbywaniem kary pozbawienia wolności. Należy dodać, iż strona

pozwana zdaje się dostrzegać powyższą okoliczność przeprowadzając ostatecznie prace remontowe zmierzające do odizolowania toalet trwałymi ścianami oraz drzwiami wraz z zapewnieniem wentylacji.

Kwestia oddzielenia urządzeń sanitarnych w celach była poruszana w dotychczasowej judykaturze sądowej.

W wyroku z dnia 28.02.2007 r. V CSK 431/06 Sąd Najwyższy stwierdził, że „odbywanie kary pozbawienia wolności w przeludnionych celach, z nieoddzieloną toaletą i węzłem sanitarnym, z niewystarczającą liczbą łóżek i nieodpowiednią wentylacją, może stanowić przejaw poniżającego traktowania, prowadzącego do naruszenia godności osób pozbawionych wolności. Na gruncie prawa polskiego może uzasadniać żądanie zasądzenia zadośćuczynienia na podstawie art. 24 w związku z art. 448 k.c. jako naruszające dobra osobiste skazanego: godność i prawo do intymności”.

W ocenie sądu, naruszenie godności i prawa do intymności następuje nie tylko, jak wskazywał SN w cytowanym orzeczeniu, w sytuacji gdy brak oddzielenia toalety połączony jest z przeludnieniem (w sensie formalnym), lecz także co miało miejsce w rozpoznawanej sprawie- z wielomiesięcznym pobytem w celi wieloosobowej.

3. Stan sprzętu kwaterunkowego (k1/2).

W przedmiotowym zakresie powód zarzucał, iż sprzęt kwaterunkowy był zniszczony, koce, materace, prześcieradła były brudne.

Strona pozwana kwestionując powyższe twierdzenia podała, że sprzęt ten spełniał wszelkie normy zgodnie z obowiązującym w okresie osadzenia powoda rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 17.10.2003 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Stanowi ono w § 1 ust. 1 pkt 1, że osobie osadzonej zapewnia się pościel oraz zgodnie z § 2 ust. 1 cele wyposaża się w odpowiedni sprzęt kwaterunkowy.

Zgodnie z załącznikiem nr 1 na pościel składały się następujące elementy: koc, prześcieradło, materac, poduszka, poszewka na poduszkę – załącznik określał liczbę sztuk wydawanych osadzonemu oraz okres użytkowania od 6 do 60 miesięcy. Zgodnie z załącznikiem nr 3 na sprzęt kwaterunkowy składało się łóżko koszarowe z okresem używalności 20 lat i wkład do łóżka z okresem używalności 3 lat.

Jak wynika z notatki służbowej z dnia 16.10.2014 r. S. D. (k 64) łóżka koszarowe będące na wyposażeniu Aresztu Śledczego w K. są zarówno piętrowane do wysokości 110 cm oraz ustawiane pojedynczo do wysokości 40 cm. Z powyższym korespondują zeznania świadka K. H., który podał, iż łóżka są koszarowe lub pojedyncze , mieszczą się w przedziale 20 lat, choć, jak zeznał , wymienia się je na nowe przed tym upływem tego terminu (e-protokół z dnia 2.02.2015 r. 00:30:10). Świadek zeznał ponadto, iż w przypadku uszkodzenia łóżka jest ono wymieniane na używane lecz dobre (e-protokół z dnia 2.02.2015 r. 00:35:10), istnieją harmonogramy kontroli cel i sprawdza się raz na miesiąc np. uszkodzenie łóżka , ponadto także gdy jest informacja o uszkodzeniu (e-protokół z dnia 2.02.2015 r. 00:35:50)

Dokonując ustaleń faktycznych w zakresie pościeli sąd miał na uwadze notatkę T. P. (k 65), który podał, iż każdy osadzony ma możliwość wymiany bielizny pościelowej i odzieży co 2 tygodnie, w trakcie wymiany ma możliwość zgłoszenia wymiany koców. Jakkolwiek notatka z dnia 17.10.2014r. odwoływała się do zarządzenia Dyrektora Aresztu z dnia 20.08.2014 r. lecz okoliczności te nie zostały przez powoda zakwestionowane a dodatkowo zostały potwierdzone zeznaniami świadka K. H. który podał co następuje:

- elementy wyposażenia -pościel- są wydawane czyste, materac mógł być używany ale nie był zniszczony czy brudny, każdy osadzony otrzymuje materac (e-protokół z dnia 2.02.2015 r. 37:50), materace nie są prane, jak się zabrudzą to się je wymienia (e-protokół z dnia 2.02.2015 r. 37:00). Natomiast świadek T. P. nie przypominał sobie skarg powoda na stan koców i materaców(e-protokół z dnia 30.03.2015 r. 00:23:55) dodając ponadto, iż w środy osadzeni mogą korzystać z magazynu depozytowego.

Świadek P. C. (1) (k 169/2) zeznał natomiast, iż materace były „poplamione, brudne i śmierdzące”, „materace (...) były wysiedziane i nierówne. Koce i pościel były zakurzone i brudne”, „Łóżka były pokrzywione, nie miały zabezpieczeń, drabinek, były podrapane, nie malowane”.

Świadek J. C. podnosił, że „materace były porwane, zasikane, poplamione i zniekształcone”, „Koje były piętrowe, nie było drabinek, ruszały się” (k170).

Dokonując oceny powyższych rozbieżnych zeznań z uwzględnieniem art. 233 § 2 kpc, sąd uznał, iż z uwagi na stan sprzętu kwaterunkowego brak podstaw do uznania, iż powód odbywał karę w warunkach naruszających jego dobra osobiste.

Świadkowie P. C. (1) oraz J. C. jakkolwiek relacjonowali ogólny zły stan materaców oraz pościeli i łóżek lecz nie odnosili tego konkretnie do powoda, nie podawali by w tym zakresie J. W. wyartykułował jakieś zastrzeżenia tak jak to czynił przykładowo w odniesieniu do stanu toalet (vide: zeznania świadka J. C. k 170- „Powód zawsze na to wyzywał”). Jak wynika natomiast z konsekwentnych i spójnych zeznań świadków K. H. oraz T. P. oraz notatki tego ostatniego z dnia 17.10.2014 r.(k65) osadzeni otrzymywali czystą pościel, materace jakkolwiek używane to w stanie dobrym, gdy uległy zniszczeniu można było zgłaszać przedmioty do wymiany, była możliwość oddawania do prania pościeli i koców do czyszczenia co 2 tygodnie (rozbieżność pomiędzy notatką i zeznaniami świadka T. P. co do dnia – wtorek/środa, w żaden sposób nie niweczy wiarygodności powyższych źródeł dowodowych).

Jak wyżej wskazano, relacja świadków P. C. (1) oraz J. C. nie odnosiła się konkretnie do sprzętu z którego korzystał powód, wreszcie z zeznań tych świadków nie wynikało nie tylko by konkretnie powód był zmuszony do używania brudnej pościeli czy materaca lecz także by odmawiano mu ich wymiany.

To samo donosi się do stanu łóżek. Jak wynika bowiem z powołanych wyżej dowodów z notatki służbowej z dnia 16.10.2014 r. S. D. (k 64) oraz zeznania świadka K. H., nie można uznać, by w przypadku uszkodzenia łóżka (co nie zostało wykazane) nie miał on możliwości zgłoszenia powyższego administracji zakładu karnego.

Zresztą trafność prezentowanego tutaj stanowiska potwierdza dodatkowo (bo nie może tego przesądzać) brak jakichkolwiek skarg powoda na osadzenie z Areszcie Śledczym w K. (vide: zeznania świadka T. P. e-protokół z dnia 30.03.2015 r. 00:23:55, projekty oceny okresowej k 241).

Konkludując, w odniesieniu do sprzętu kwaterunkowego materiał dowodowy sprawy nie pozwala na przyjęcie by powód odbywał karę pozbawienia wolności w warunkach naruszających jego dobra osobiste.

4. Zły dobór osób w celach (k1/2).

Zgromadzony materiał dowody nie pozwala na uznanie trafności przedmiotowego zarzutu tym bardziej, że powód zarówno w pozwie jak i piśmie z dnia 3.12.2014 r. w żaden sposób go nie uzasadnił. Jedynie dla porządku należy podać, że zgodnie powoływany przez stronę pozwaną art. 82 kkw dokonuje się klasyfikacji skazanych mając na względzie między innymi płeć, wiek, uprzednie odbywania kary pozbawienia wolności, stan zdrowia, stopień demoralizacji.

Należy nadmienić, iż J. W. odbywał karę w jednostce organizacyjnej pozwanego Skarbu Państwa - za czyny przeciwko mieniu popełnione w warunkach powrotu do przestępstwa (vide: zaświadczenie k 144). Nadto jak sam zeznał, oraz co potwierdza dowód z dokumentu w postaci informacji o pobytach i orzeczeniach (k 122-127), od roku 1992 co pewien czas jest on umieszczany w jednostkach penitencjarnych.

Powyższe, w połączeniu z brakiem jakiegokolwiek inicjatywy dowodowej związanej z podniesionym zarzutem nie pozwala na uznanie by w jakikolwiek sposób doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda. Dokonując takiej oceny sąd nie tracił z pola widzenia dowodów z dokumentów- notatek z kart 241-243 z których wynikało, że J. W. z osadzenia, doboru osób jest zadowolony, nie wnosi próśb i skarg, czas wolny przeznacz na oglądanie TV, gry, czytanie.

5. Nieszczelne okna i drzwi (k1/2), wentylacja (k 74), ogrzewanie (k 2), insekty (k2).

Zarzut ten jest bezzasadny.

Strona pozwana wykazała, iż w przedmiotowym zakresie zostały zapewnione warunki wentylacji pomieszczeń z § 147 i 155 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Jak wynika z notatki służbowej (k67) oraz z zeznań świadka K. H.- otwór okienny dzieli się na dwa uchylne elementy (zatem istnieje możliwość otwarcia okna – vide: § 155 wym. rozporządzenia), nadto pod oknami są nawietrzniki. Jak relacjonował świadek- istnieje możliwość wietrzenia cel w każdej chwili gdy chcą tego osadzeni (e-protokół z dnia 2.02.2015 r. 00:31:55, 00:26:50).

Konfrontując powyższe dowody z pozostałym materiałem dowodowym tj. zeznaniami powoda oraz świadków P. C. (1) (k 169) i J. C. (k170), sąd nie tracił z pola widzenia sprzeczności w twierdzeniach powoda, który zarzucając brak wentylacji w celach podnosił także nieszczelność okien- na co słusznie zwróciła uwagę strona pozwana. Już tylko ta okoliczność czyni relacje powoda oraz świadków P. C. (1) i J. C. niewiarygodną w zakresie ustaleń co do stanu wentylacji, tym bardziej, iż w przeciwieństwie do nich świadek K. S. nie formułował już tak kategoriycznych ocen, stwierdzając, że warunki w K. nie były takie złe. Dodatkowo ponownie należy odwołać się do dowodów z dokumentów- notatek z kart 241-243 z których wynikało, że J. W. z osadzenia był zadowolony, nie wnosił próśb i skarg.

Z zarzutem powyższym pozostają w związku twierdzenia powoda o temperaturze w celach mieszkalnych. Bez wątplenia sprawie ma zastosowanie powołany przez stronę pozwaną przepis § 134 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, z którego wynika, że dla budynków o temperaturze obliczeniowej 20 stopni C. minimalna temperatura jaka winna być uzyskiwana wynosi 16 stopni.

Jak wynika z notatki służbowej (k 67) temperatura była regulowana przez system automatyki pogodowej na stałym poziomie. Jak zeznał świadek K. H.- jest kocioł gazowy który w nocy utrzymuje min. temp 19 stopni C., zaś w dzień 20-21 stopni. Ten sam system ogrzewa wszystkie pomieszczenia bez bramki wejściowej (e-protokół z dnia 2.02.2015 r. 00:27:25, 00:23:28, 00: 29:01).

Odnosząc się do zeznań świadków P. C. (1) i J. C. należało uznać, iż nie mogą one ponownie stanowić podstawy do uznania, że temperatura nie odpowiadała wymogom z rozporządzenia. Jak zeznał J. C. (k170) było zimno, cele były niedogrzone, dmuchało przez otwory wentylacyjne, zaś jak podał P. C. (1) grzejniki w celi były ciepłe ale było zimno (k 169/2). Powyższa relacja ponownie pozostaje w sprzeczności z zeznaniami świadka K. S., który podał, że nie było wyjątkowo zimno (e-protokół z dnia 31.07.2015 r. SR Kłodzko k 207, 00:05:29).

Nie można zatem wykluczyć, iż powyższa rozbieżność jest jedynie wynikiem subiektywnego odczuwania ciepła przez osadzonych, które może się różnić, zaś nie może być podstawą do twierdzenia o braku ogrzewania zimą skoro nawet świadek P. C. (2) zeznał, że grzejniki w celi były ciepłe. Także w tym zakresie powód nie składał żadnych skarg.

Ponadto sąd nie znalazł podstaw do uznania, iż w sprawie doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda w związku z brakiem ochrony budynku aresztu przed insektami.

W tym zakresie powód ponownie zaniechał szczegółowego uzasadnienia zarzutu.

Tymczasem strona pozwana podała, iż jak tylko insekty się pojawiają są niszczone (k60). Ponadto materiał dowodowy w postaci umów zawieranych corocznie z B. L. w przedmiocie opracowania programu zabezpieczenia terenu i budynku Aresztu Śledczego w K. przed szkodnikami i jego realizacji oraz programu zabezpieczenia przed szkodnikami wskazuje, że strona pozwana podejmowała- także w okresie pobytu powoda- konkretne działania związane z ochroną przed insektami. Szczegółowy sposób wykonywania tej umowy zrelacjonował świadek K. H. który zeznał, że raz w miesiącu jest kontrola firmy deratyzacyjnej, osobiście nie spotkał się z interwencją firmy w celi zaś czynności z umowy są na

bieżąco robione (e-protokół z dnia 2.02.2015 r. 00:32:40). Gdy przy przyjęciu pojawiła się wszawica była dezynfekcja (e-protokół z dnia 2.02.2015 r. 00:40:10).

Materiał dowody w postaci zeznań powoda oraz świadków P. C. (1) i J. C. nie pozwala na uznanie, być pomimo podejmowanych przez stronę pozwaną środków prewencyjnych wynikających z wym. umów, w areszcie miało miejsce takie zagęszczenie insektów, które by uniemożliwiało lub znacznie utrudniało zwykłe funkcjonowanie. Zasady doświadczenia życiowego wskazuje, iż nie sposób z budynków wyeliminować całkowicie obecność owadów. Stąd stwierdzenie świadka J. C. (k 170): „robactwo laziło” nie może być podstawą do uznania by w tym zakresie ilość owadów miała charakter nadzwyczajny, zagrażający warunkom zdrowotnym czy sanitarnym.

6. Nieodpowiednie oświetlenie(k2, 74).

W przedmiotowym zakresie powód nie uzasadnił szczegółowo w pozwie oraz piśmie z dnia 3.12.2014 r. (k 74) zarzutu.

Strona pozwana ustosunkowując się do powyższego podała, iż cele były oświetlane świetlówkami jarzeniowymi (2 x 36 W) co potwierdza dowód z notatki (k 67). Świetlówka w przypadku przepalenia była wymieniana co wynika z zeznań świadka K. H. (e-protokół z dnia 2.02.2015r. 00:48:00).

Należy nadmienić, iż ten sposób oświetlenia cel był potwierdzony przez świadków

P. C. (1) (k 169) oraz J. C. (k 170). W odniesieniu do wymiany lamp świadek P. C. (1) zeznał, iż raczej nie były naprawiane- co nie pozwala uznanie ich za jednoznacznie źródło ustaleń faktycznych co do bieżącej wymiany świetlówek. Nie można także tracić z pola widzenia braku zastrzeżeń świadka K. S. co do oświetlenia oraz skarg powoda w tym zakresie.

Reasumując, brak podstaw by w zakresie warunków oświetlenia cel doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda.

7. Warunki spaceru (k 5).

Zgromadzony materiał dowody nie pozwala na stwierdzenie, że powoda pozbawiono prawa do codziennego spaceru zgodnie z art. 112 kkw oraz § 31 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności. Zgodnie z powołanymi przepisami co najmniej godzinny spacer winien mieć miejsce raz w ciągu doby, w wyznaczonym miejscu na wolnym powietrzu.

Powód stawiał zarzuty organizacji spacerów (zbyt mała częstotliwość i przeludnienie -zamiast 10 osadzonych- jednocześnie 17 osadzonych- k74). Zarzut ten był niezasadny, albowiem nawet świadek P. C. (1) (k169) zeznał, że spacerowały raz dziennie.

Jak wynika z przeprowadzonych dowodów z zeznań świadków K. H. oraz A. C. na terenie aresztu znajdowały się dwa place spacerowe- odizolowane od pasa ochronnego przegrodą z blachy, która zamyka place z 3 stron, z jednej strony oraz u góry znajdowała się siatka. Jeden z placów był wielkości 67 m², drugi 47 m². Spacerowały się z podziałem na grupy przy zachowaniu następującej kwalifikacji:

- pierwszy raz karani,
- karani w warunkach powrotu do przestępstwa
- tymczasowo aresztowani.

W ramach tego podziału tworzone grupy składające się z osadzonych z 4-5 cel, maksymalnie 15-20 osób. (vide: e-protokół z dnia 2.02.2015 r. 00:45:30, z dnia 30.03.2015 r. 00:30:10, od 00:43:07 do 00:44:00, 00:45:00, od 00:45:50 do 00:46:40).

Jak wynika z powyższego dobór osób do spaceru uwzględniał względy bezpieczeństwa, zaś nawet przy założeniu maksymalnej liczby osób spacerujących (20) nie sposób uznać, by uwzględniony powierzchnie obu placów spacerowych- 47 i 67 m² – spacer byłby niemożliwy.

Nie można także uznać, by konstrukcja placu spacerowego naruszała dobra osobiste powoda. Powołany przepis § 31 regulaminu wykonywania kary stanowi o spacerze na wolnym powietrzu- ten warunek został zapewniony, zaś przegroda z blachy, która zamyka place z 3 stron, siatka z jednej strony i z góry – wynika ze specyfiki zakładu karnego. Fakt pozbawienia wolności zawiera w sobie duży stopień dolegliwości, stąd nie można uznać, że spacer wewnątrz ogrodzonego pola spacerowego narusza dobra osobiste skazanych.

Nie można także uznać, by położenie kontenera na śmieci i wydobywające się z niego zapachy były źródłem naruszenia dóbr osobistych powoda. Jak wynika z zeznań świadków- funkcjonariuszy SW- na placu spacerowym brak pojemnika na odpady, zamykane pojemniki znajdują się w odległości 15-20 metrów oraz około 30 metrów. Świadkowie P. C. (1) oraz J. C. relacjonowali że czuć było nieprzyjemne zapachy z kosza czego nie potwierdził świadek K. S..

Mając na uwadze powyższe okoliczności, sąd uznał, iż postępowanie dowodowe nie wykazało, by ewentualne zapachy wydobywające się z kontenera były na tyle uciążliwe i regularne by naruszyły prawo powoda do humanitarnego odbywania kary pozbawienia wolności, uniemożliwiając w istocie korzystanie z prawa do spacerów.

8. Zły stan podłóg (k 74)

W odniesieniu do powyższego należy uznać, iż materiał dowody sprawy tj. zeznania świadków J. C. w połączeniu z harmonogramami prac – dawał podstawę do przyjęcia złego stanu podłóg w celach. Z harmonogramów wynika, iż podłogi miały być bowiem jednym z elementów planowanych remontów.

Nie można jednakże tylko na tej podstawie założyć, że stan ten uzasadniał roszczenie powoda. Nie wykazano w żadnej mierze jaki był zakres uszkodzeń podłóg, czy obejmowały one całą celę, tak, iż uniemożliwiały lub co najmniej znaczenie utrudniały funkcjonowanie osadzonym w obrębie celi.

9. Natryski .

Zasadność zarzutów powoda w tym zakresie nie została wykazana.

Zgodnie z § 30 ust. 3 regulaminu wykonywania kary pozbawienia wolności skazany ma prawo co najmniej raz w tygodniu do ciepłej kąpieli. W tym miejscu należy nadmienić, że wyrokiem TK z dnia 31 marca 2015 r. U 6/14 został uznany za zgodny z przepisami Konstytucji RP oraz Kodeksu karnego wykonawczego.

Zgromadzone dowody nie pozwoliły na stwierdzenie by powód tego prawa został pozbawiony.

Świadek P. C. (1) (k 169) relacjonował, że na 10 nie działało 4 czy 5 natrysków, z niektórych nie leciała woda, kąpiel po 10 osób trwała 4-5 minut, było tak, że 2 osoby korzystały z jednego prysznica. J. C. (k 170) podał, że było siedem natrysków bez sitek tylko z rury lała się woda, na wykąpanie było 4 minuty, wpuszczano więcej odsadzonych niż natrysków. K. S. podawał natomiast, że kąpiel trwała 5-7 minut, kąpało się 8 osób na kilka natrysków, była ciepła woda, zdarzało się, że ktoś nie zdążył (e-protokół z dnia 31.07.2015 r. SR Kłodzko k 207, 00:07:35).

Mając to na uwadze należało uznać, iż bez wątplenia w czasie kąpieli nie wszystkie natryski były sprawne. Nie można jednak na podstawie wym. zeznań świadków zarzucić, że brak było możliwości kąpieli w ciepłej wodzie oraz nie można stwierdzić by przyjęty czas kąpieli oraz sytuacje o których zeznawał K. S., w których osadzony nie zdążył się wykąpać, odnosiły się konkretnie do powoda, tak, iż był on faktycznie pozbawiony możliwości umycia się. Jedynie na marginesie należy nadmienić, iż podnoszony przez powoda brak „sotka rozpraszającego” w natryskach, zważywszy na specyfikę zakładu karnego, nie mógł być podstawą do uznania, by kąpiel pod bierzącą wodą naruszała uprawnienia powoda.

10. Opieka zdrowotna.

W przedmiotowym zakresie zarzut powoda sprowadzał się do zastosowania nieodpowiednich leków na alergię na wodę czy przerw w ich stosowaniu oraz wykonania spóźnionego o 3 miesiące prześwietlenia płuc.

Zgodnie z art. 115 § 1 kkw skazanemu przysługują uprawnienia do świadczeń zdrowotnych oraz bezpłatnych leków.

Jak wynika z materiału dowodowego sprawy, J. W. nie był pozbawiony prawa do powyższego, korzystając z wizyt lekarskich.

Odnosząc się do kwestii właściwego leku na alergię, należy podkreślić, iż zastosowanie innego leku było wynikiem decyzji lekarza, dlatego bez inicjatywy dowodowej w zakresie ewentualnej opinii biegłego nie sposób jest ocenić prawidłowość postępowania strony pozwanej, tym bardziej, iż brak jest dowodu na to by powyższe było źródłem krzywdy powoda. Tożsame rozważania należy odnieść do kwestii opóźnionego prześwietlenia płuc. Powód nie uzasadniał w żaden sposób krzywdy w przedmiotowym zakresie, zaś jak się okazało- po wykonaniu prześwietlenia nie wykryto żadnych nieprawidłowości.

Co więcej, gdyby w istocie skutkiem niewłaściwej opieki medycznej miał być rozstrój zdrowia, wówczas źródła roszczenia o zadośćuczynienie należałoby poszukiwać w art. 445 w zw. z art. 444 § 1 kc.

Wysokość zadośćuczynienia

Reasumując, na podstawie art. 448 kc należało zasądzić na rzecz powoda kwotę 2 000 zł stanowiącą odpowiednią sumę zadośćuczynienia za doznaną krzywdę związaną z warunkami pobytu w zakładzie karnym w zakresie stanu sanitariatów w celach.

Ustawodawca w powołanym przepisie zawarł klauzulę generalną „odpowiedniej sumy”, pozostawiając sądowi ocenę, na gruncie okoliczności danej sprawy, jaka kwota spełnia powyższy wymóg.

Zdaniem sądu zadośćuczynienie stanowi ekwiwalent stopnia krzywdy. Jak wyjaśnił Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 23.06.2016 r. I ACa 272/16 kwota zadośćuczynienia powinna być odczuwalna dla poszkodowanego i przynosić mu równowagę emocjonalną, naruszoną przez doznane cierpienia zaś subiektywny charakter krzywdy nie pozwala uznać za decydującą w danej sprawie dotyczącej ustalenia zadośćuczynienia za krzywdę wysokości kwot przyznawanych w innych sprawach.

Powyższe oznacza, że ustalenie zadośćuczynienia winno nastąpić jedynie na podstawie okoliczności danej sprawy.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy, sąd uznał, iż kwota zadośćuczynienia nie może być symboliczna, winna stanowić realną wartość ekonomiczną łagodzącą skutki doznanej krzywdy. Przy ocenie stopnia krzywdy sąd miał na uwadze przede wszystkim czas pobytu J. W. w wieloosobowych celach który przekroczył rok. Szczególna uciążliwość związane była z prawie siedmiomiesięcznym pobytem w celi nr 301 – dziewięcioosobowej. Nie ulega wątpliwości, iż w celi tej znacznie częściej dochodziło do korzystania z toalety przez osadzonych, konsekwencją tego był częsty i uciążliwy fetor. O nieprzyjemnych zapachach zeznawali nie tylko świadkowie - współosadzeni powoda, lecz także K. H.. Zdaniem sądu, taka organizacja pobytu skazanego powoda przekraczała dopuszczalny stopień uciążliwości związanej z odbywaniem kary pozbawienia wolności, tym bardziej, iż osadzeni w celi spożywali posiłki. Na ocenę stopnia krzywdy nie może nie mieć także wpływu fakt, iż stara zabudowa toalet powodowała, jak podał świadek K. S.- że osoba korzystająca z toalety była widoczna dla pozostałych osadzonych.

Warunki związane ze stanem toalet nie były powodowi obojętne, gdyż jak zaznał świadek J. C. (k 170) w odniesieniu do stanu sanitariatów „ Powód zawsze na to wyzywał”. Powyższe potwierdza wystąpienie krzywdy po jego stronie.

Brak jest natomiast podstaw do zasądzenia zadośćuczynienia w wysokości przekraczającej 2000 zł. Należy zauważyć, iż zarówno w pozwie jak i w trakcie trwania procesu powód w żaden sposób nie uzasadniał wysokości zadośćuczynienia którego się domagał.

Ustalenie przez sąd, iż poza stanem toalet żadne z zarzutów powoda dotyczące naruszenia dóbr osobistych nie potwierdziły się, już samo w sobie powoduje niezasadność kwoty objętej żądaniem pozwu.

Odnosząc się zaś do samej krzywdy związanej ze stanem toalet, sąd stoi na stanowisku, iż subiektywny jej charakter nie pozwala na przyznanie kwoty wyższej niż 2000 zł. Nie można tracić z pola widzenia, iż powód jest osobą która co pewien czas przebywa w zakładach karnych sukcesywnie od roku 1992. W tym kontekście, warunki panujące w areszcie mogą być źródłem mniejszego stopnia krzywdy niż w przypadku osoby po raz pierwszy osadzonej. Postępowanie dowodowe nie wykazało także, co zresztą nie było podnoszone, iż choćby zakres krzywdy był większy z uwagi na jego stan zdrowia i związane z tym szczególne potrzeby związane z odżywianiem czy korzystaniem z toalety. Ponadto byłby on bez wątpienia większy, gdyby osadzenie w uznanych przez sąd za nieprawidłowe warunkach trwało przez kilka lat.

Mając to na uwadze orzeczono jak w pkt I sentencji.

Rozstrzygnięcie o odsetkach uzasadnia treść art. 481 kc.

Zobowiązanie do zapłaty zadośćuczynienia ma charakter bezterminowy, dlatego do jego wymagalności, a co za tym idzie do powstania roszczenia o odsetki za opóźnienie, niezbędne jest wezwanie z art. 455 kc.

Powód nie udowodnił by wcześniej wzywał stronę pozwaną do zapłaty zadośćuczynienia, dlatego należało uznać, iż powyższe nastąpiło w dacie doręczenia odpisu pozwu (k 55- 9.10.2014r.). Mając to na uwadze odsetki należało zasądzić od daty 10.10.2014 r. oddalając żądanie odsetek w pozostałym zakresie.

Orzeczenie z pkt III sentencji uzasadnia treść art. 29 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze oraz § 19 rozporządzenia MS z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w zw. z § 22 rozporządzenia MS z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.